پشتبەست بە حوکمەکانی بڕگەی (دووەم) لە ماددەی (٣٧)، و بڕگەی (یەکەم) لە ماددەی (١٠٥) لە یاسای چاودێری کۆمەڵایەتی ژمارە (١٢٦) بۆ ساڵی ١٩٨٠ هەمووارکراو، و بڕگەی (٣) لە ماددەی (هەشتەم) لە یاسای ئەنجومەنی وەزیرانی هەرێم ژمارە (٣)ی ساڵی ١٩٩٢ی هەمووارکراو، و لەسەر پێشنیاری وەزارەتی کار و کاروباری کۆمەڵایەتی، ئەنجومەنی وەزیران لە کۆبوونەوەی ئاسایی خۆی ژمارە (٢٩) لە ڕێکەوتی ٢٠١٩/١٠/٢٣ ئەم پەیڕەوەی خوارەوەی دەرکرد:

پەیڕەوی ژمارە (٥)ی ساڵی ٢٠٢٠

پەیڕەوی لکاندنی منداڵ بە خێزانی جێگرەوە لە هەرێمی کوردستان - عێراق

بەشی یەکەم

پێناسە و ئامانجەکان

ماددەی یەکەم: پێناسەکان:

مەبەست لەم زاراوە و دەستەواژانەی خوارەوە بۆ مەبەستەکانی ئەم پەیڕەوە ئەم مانایانەیە کە لە بەرامبەریاندا هاتووە:

یەکەم/ هەرێم: هەرێمی کوردستان - عێراق.

دووەم/ وەزارەت: وەزارەتی کار و کاروباری کۆمەڵایەتی لە هەرێم.

سێیەم/ بەڕێوەبەرایەتی گشتی: بەڕێوەبەرایەتی گشتی چاودێری و گەشەپێدانی کۆمەڵایەتی لە پارێزگاکان و ئیدارەکانی هەرێم.

چوارەم/ بەڕێوەبەرایەتی: بەڕێوەبەرایەتی چاودێریی کۆمەڵایەتی لە پارێزگاکان و ئیدارە سەربەخۆکانی هەرێم.

پێنجەم/ هۆبەی چاودێریی جێگرەوە: هۆبەکە تایبەتمەندە بە بەدواچوونی چاودێریی جێگرەوەی سەر بە بەڕێوەبەرایەتییەکان.

شەشەم/ خێزانی جێگرەوە: ئەو خێزانەیە کە منداڵێك بەخێو دەکات کە لە ڕووی بایەلۆجییەوە منداڵی خۆی نییە، بەڵام ئەرکی پاراستن و چاودێری و پەروەردەکردنی جێگرەوەی دەگرێتە ئەستۆ، (و پێکدێت لە پیاو و ژن یاخود ژن بە تەنها ئەگەر جیا بووبێتەوە، یان بێوەژن، بە مەرجێک خاوەنی شیاویی یاسایی تەواو بن).

حەوتەم/ منداڵ: هەر کەسێکی سروشتی کە تەمەنی (١٨) هەژدە ساڵی تەواو نەکردبێت.

هەشتەم/ چاودێریی جێگرەوە: دابینکردنی داواکارییەکان و پێداویستییەکانی پەروەردەکردنی منداڵ و گەشەکردنی لەلای خێزانی جێگرەوە، لە بری خێزانی بایەلۆجی و بۆ ماوەیەکی دیاریکراو.

تۆیەم/ ڕێککەوتنی چاودێری جێگرەوە: بریتییە لەو ڕێککەوتنەی کە واژۆکراوە لە نێوان داواکار و بەڕێوەبەرایەتی کە بابەتەکەی چاودێری منداڵە.

دەیەم/ گرێبەستی سپاردنی منداڵ: بریتییە لەو گرێبەستەی کە واژۆکراوە لە نێوان بەڕێوەبەرایەتی و خێزانی جێگرەوە سەبارەت بە سپاردنی منداڵ بە خێزانی جێگرەوە.

ماددەی دووەم:

ئامانجی چاودێری جێگرەوە بریتییە لە دابینکردنی جۆرەها چاودێری بۆ ئەو منداڵانەی کە چاودێری خێزانی دەیانگرێتەوە و پەروەردەیەکی دروست بکرێن و قەرەبووی ئەو هەست و سۆزەیان بۆ بکرێتەوە کە لە دەستیان داوە لە میانەی دابینکردنی ژینگەیەکی خێزانی جێگرەوە.

ماددەی سێیەم: جۆرەکانی چاودێری جێگرەوە بە گوێرەی ماوە:

ماوەی چاودێرییەکە (مانەوەی منداڵ لەلای خێزانی جێگرەوە) دابەش دەبێت بۆ ئەم ماوانەی خوارەوە و لە ڕۆژی ئیمزاکردنی گرێبەستی پێسپاردنی منداڵەوە ئەژمار دەکرێت:

یەکەم: سپاردنی کتوپڕ: کە ئەوپەڕی تا (٦) شەش مانگە.

دووەم: سپاردن بۆ ماوەیەکی کورت: زیاتر لە (٦) شەش مانگ بۆ (٣) سێ ساڵ.

سێیەم: سپاردن بۆ ماوەیەکی درێژ: زیاتر لە (٣) سێ ساڵ تا تەواوکردنی تەمەنی هەژدە ساڵی.

چوارەم: خێزانی جێگرەوە بۆی هەیە بەردەوام بێت لە کەفالەت و چاودێریکردن ئەو منداڵەی لەژێر چاودێریدایەتی تەنانەت دوای تەواوکردنی (١٨) هەژدە ساڵی تاوەکو تەواوکردنی خوێندنی زانکۆیی بەرایی یان هاوسەرگیری ئەگەر مێ بوو، بە مەرجێک بە گوێرەی ڕێککەوتنێک بێت لە نێوان خێزانی جێگرەوە و ئەو کەسەی کە لەژێر چاودێری ئەوان دایە و بەڕێوەبەرایەتیش ڕەزامەندی لەسەر بدات.

بەشی دووەم

مەرج و پێوەرەکان

ماددەی چوارەم: مەرجەکانی پێویست بۆ گرتنەوەی (شمولکردنی) منداڵ بە چاودێری جێگرەوە بریتین لە:

یەکەم: کێشەی خێزانی هەبێت یاخود چاودێری دایک و باوک یان یەکێکیانی لەدەست دابێت بە هەر هۆیەك، و نەبوون یان لەدەستدانی شیاوەیتی دایك و باوك، یان هەر هۆیەکی دیکەی گونجاو کە ببێتە هۆی دابڕان و بێبەشبوونی منداڵەکە لە چاودێری پێویست.

دووەم: تەمەنی لە (١٨) هەژدە ساڵ کەمتر بێت.

سێیەم: مانەوەی لە یەکێك لە خانەکانی دەوڵەت تایبەت بە بێ باوکان بۆ ئەو ماوەیەی کە بەڕێوەبەرایەتی دیاری دەکات پێش لکاندنی بە خێزانی جێگرەوە.

ماددەی پێنجەم:

یەکەم: ئەو مەرجانەی کە پێویستن لە خێزانی جێگرەوە:

أ. عێراقی بن و دانیشتووی هەرێم بن.

ب. ناسراو بن بە ڕابردوو و خورەوشتی باش.

ج. ئەندامانی خێزانی جێگرەوە نەخۆشی گواستراوەیان نەبێت بە گوێرەی ڕاپۆرتێکی پزیشکی فەرمی کە لەلایەن لیژنەیەکی پزیشکی تایبەتمەند و باوەڕپێکراو دەرچووبێت.

د. توانای بەخێوکردنی منداڵ و دابینکردنی خزمەتی چاودێری جێگرەوەی هەبێت بە شیاوی.

هـ. توانای دابینکردنی ماڵی گونجاوی هەبێت لە ڕووی دەروونی و تەندروستی و کۆمەڵایەتی بە تەواوی پێداویستییەکانەوە.

و. دەبێت ئەمەنی ژن و مێرد، یان ژن ئەگەر بە تەنها بوو، لە (٢٥) بیست و پێنج ساڵ زیاتر بێت.

دووەم: بەڵگەنامەی پێویست بۆ پێشکەشکردن:

أ. داواکاری واژووکراو لەلایەن ژن و مێرد بەیەکەوە، ئەگەر هەردووکیان لە ژیاندا بن یان ئەوەی کە مافی پێشکەشکردنی هەیە.

ب. ڕەگەزنامەی عێراق و ناسنامەی باری شارستانی و کارتی زانیاری، یان کارتی نیشتمانی.

ج. ڕاپۆرتی پزیشکی دەرچوونێت لە لایەنێکی پزیشکی پسپۆڕ و باوەڕپێکراو.

د. نووسراوی پشتگیری ئاسایش.

هـ. بەڵگەنامەی پێناوانی.

و. بڕوانامەی دەرچوونی پێشکەشکاری داواکە لە خولێکی تایبەت سەبارەت بە چۆنیەتی بەخێوکردنی منداڵە پێسپێردراوەکە.

بەشی سێیەم

پێکهاتە و تایبەتمەندییەکان

ماددەی شەشەم:

یەکەم: وەزارەت هەڵدەستێت بە پێکهێنانی هۆبە لە بەڕێوەبەرایەتییەکان، بە ناوی (هۆبەی چاودێری جێگرەوە) و پێکدێت لە:

أ. بەرپرسی هۆبە: دەبێت فەرمانبەر بێت و بڕوانامەی زانکۆیی بەدەستهێنابێت بە هەمان پسپۆڕی و، شارەزایی لە (٣) سێ ساڵ کەمتر نەبێت لەم بوارە.

ب. توێژەرانی کۆمەڵایەتی کە ژمارەیان بە گوێرەی پێویستی کار دیاری دەکرێت و ڕاهێنانیان پێدەکرێت لە بواری چاودێری جێگرەوە، بەم شێوەیەی خوارەوە:

١. ژمارەیەکیان تەرخان بکرێن بۆ کارکردن لەگەڵ خێزانی جێگرەوە (پێشکەشکاری چاودێری جێگرەوە) بە مەرجێك بۆ هەر توێژەرێك نابێت ژمارەی خێزانەکان زیاتر بن لە (١٥) خێزان.

٢. ژمارەیەکیان تەرخان بکرێن بۆ کارکردن لەگەڵ ئەو منداڵانەی کە لەلای خێزانی جێگرەوە (سوودمەندان) دانراون، کە نابێت لە (١٥) منداڵ زیاتر بن.

٣. دەکرێت توێژەری کۆمەڵایەتی ڕاسپێردرێت بۆ مامەڵەکردن لەگەڵ ژمارەیەك خێزان و منداڵانی ڕاسپێردراو بە مەرجێک نابێت توێژەرەکە کۆکردنەوە بکات لە نێوان خێزانی جێگرەوە و ئەو منداڵەی کە چاودێری دەکەن.

ج. ژمارەیەك لە فەرمانبەران کە توانا و بڕوانامەکانیان دیاری دەکرێت بە گوێرەی پێویستییەکان و سروشتی کار و قەبارەی.

دووەم: هۆبەی چاودێری جێگرەوە ئەم تایبەتمەندی و ئەرکانەی خوارەوە ئەنجام دەدات:

أ. وەرگرتنی داواکارییەکان و تۆمارکردنیان و هاوپێچکردنی سەرجەم بەڵگەنامە داواکراوەکان و ئەنجامدانی لێکۆڵینەوە و هەڵسەنگاندن و نووسینی ڕاپۆرتی کۆتایی دەربارەیان، لەگەڵ پێشنیاری بەرزکردنەوەی بۆ لیژنەی چاودێری جێگرەوە کە پێکهێنراوە بە گوێرەی ماددەی (حەوتەم)ی ئەم پەیڕەوە.

ب. پێشکەشکردنی زانیاریی تایبەت بە چاودێری جێگرەوە بۆ داواکاران.

ج. ئەنجامدانی ڕاهێنان بەو خێزانانەی کە داواکاریان پێشکەشکردووە سەبارەت بە مامەڵەکردن لەگەڵ منداڵەکان و پەروەردەکردنیان و پێشکەشکردنی خزمەتگوزاریی جۆراوجۆری ژیان بۆیان.

د. لەخۆگرتنی تۆمارەکان و دۆسیەکانی تایبەت بە خێزانی جێگرەوە و ئەو منداڵانەی کە پەیڕەوەکان دەیانگرێتەوە و پاراستنی نهێنییەکانیان.

هـ. ئەنجامدانی سەردانی مەیدانی بۆ خێزانە جێگرەوەکان و ئەو منداڵانەی کە پێیانسپێردراوە، و سەرپەرشتیکردنیان بۆ زانینی ڕادەی پابەندبوونیان بە بەڵێنەکانیان، و پێشکەشکردنی چارەسەری گونجاو و پێویست بۆ ئەو کێشانەی کە دەبنە بەربەست لە پێش ڕاهاتنی لەگەڵ ژینگەی نوێ، و بەدواداچوونی بەردەوام بۆیان.

و. سەردانیکردنی منداڵ لە قوتابخانە و هاریکاریکردن لەگەڵ لایەنەکانی پەیوەست بە چاودێریکردنی بۆ بەدواداچوون و ڕێنماییکردن و دەستنیشانکردنی کێشەکانی،و چارەسەرکردنی بە هەماهەنگی لەگەڵ بەرپرسەکانی.

ز. پێداچوونەوە بە پلانی چاودێریی تایبەت بە خێزانی جێگرەوە و منداڵ.

ح. بوونی پەیوەندیی بەردەوام لەگەڵ خێزانی ڕاستەقینەی (بایلۆجی) منداڵ و پێشکەشکردنی پاڵپشتی پێویست بۆی و بەردەوامبوونی پەیوەندییان لەگەڵ منداڵەکەیان ئەگەر بەرژەوەندی منداڵەکە پێویستی کرد.

ت. کۆکردنەوەی زانیاری لەسەر پێشکەشکاری داواکردنی منداڵ، و پەیوەندیکردن بە لایەنەکانی پەیوەندیدار و ڕێکخراوەکانی پسپۆڕ لەم بوارە و پیاوماقوڵانی ناوچەکە، بۆ دڵنیابوون لە زانیاری پێشکەشکراو و هەڵوەستەکردن لەسەر شیاویان و تواناییان بۆ پەروەردەکردنی منداڵ لە سەرجەم بوارەکاندا.

ماددەی حەوتەم:

یەکەم: لیژنەیەك پێکدەهێندرێت بە بڕیاری بەڕێوەبەرایەتی گشتی بە ناوی (لیژنەی چاودێری جێگرەوە) بۆ چاوپێخشاندن و بڕیاردانی کۆتایی لەسەر داواکاریە پێشکەشکراوەکان و ڕەوانەکراوەکان لەلایەن هۆبەی چاودێری جێگرەوە، و پێکدێت لە:

أ. بەڕێوەبەری چاودێری کۆمەڵایەتی	سەرۆك
ب. بەرپرسی هۆبەی چاودێری جێگرەوە	جێگری سەرۆك
ج. فەرمانبەرێکی یاسایی	ئەندام
د. نوێنەری بەڕێوەبەرایەتی گشتی	ئەندام
ه. بەرپرسی هۆبەی تەندروستی لە بەڕێوەبەرایەتی	ئەندام

دووەم: لیژنەکە سکرتێری دەبێت کە بەڕێوەبەری چاودێری کۆمەڵایەتی دەستنیشانی دەکات، و هەڵدەستێت بە یەکخستنی بەڵگەنامەکان و نووسینەوەی کۆنووسی کۆبوونەوەکان و ئەنجامدانی پێڕاگەیاندنەکان و هەموو کارێکی پەیوەندیدار بەو کارە.

سێیەم: لیژنە مافی هەیە پەیوەندی بکات بە هەر کەسێك کە بە پێویستی دەزانێت، و گفتوگۆکردن لەسەر کاروبارەکان لەگەڵ کەس و لایەنە باوەڕپێکراوەکان.

چوارەم:

أ. لیژنەکە دەسەڵاتی هەیە لەسەر پێدانی ڕەزامەندی یان ڕەتکردنەوەی داواکاریی خێزان و دەستنیشانکردنی هۆیەکان و گەڕاندنەوەی داواکاریەکە بۆ هۆبە هاوپێچ لەگەڵ ڕاسپاردەکان، و تەمەن و ڕەگەز و ماوەی

مانەوەی منداڵ لای خێزانەکە بە ڕێککەوتنی هەردوولا دیاریدەکرێت، و پێویستە بارودۆخی منداڵ و تەمەنی ڕەچاو بکرێت لە کاتی پێسپاردنی بە خێزانی جێگرەوە، وەك: ڕەچاوکردنی هەبوونی کەنج لە هەمان ڕەگەز و نزیك لە تەمەنی ئەو منداڵەی کە بە خێزانی جێگرەوە ڕاسپێردراوە، و ئەمەش لەسەر ڕاسپاردەی هۆبەی چاودێری جێگرەوە دەبێت.

ب. دەبێت لیژنەکە لە ماوەی مانگێك لە وەرگرتنی داواکاریەکە بڕیاری لەسەر بدات، لەگەڵ هاوپێچکردنی ڕاپۆرتی هەڵسەنگاندن.

ج. لە کاتی پێدانی ڕەزامەندی لەسەر داواکاریەکە، ڕێککەوتنەکە واژوو دەکرێت لەلایەن خێزان و بەڕێوەبەرایەتی، کە نموونەیەکی تایبەت هاوپێچە لەگەڵ ئەم بەیرەوە، و لێرەدا پێشکەشکاری داواکە بە گوێرەی ئەو ڕێککەوتنە دەبێتە خێزانی جێگرەوە.

د. لە کاتی ڕەتکردنەوەی داواکەی خێزان، ئەوا بۆی هەیە تانە بدات لە بڕیاری ڕەتکردنەوەکە بەپێی حوکمەکانی یاسای ئەنجومەنی شووڕای هەرێم ژمارە (١٤)ی ساڵی ٢٠٠٨ی بەرکار یان هەر یاسایەکی دیکە شوێنی دەگرێتەوە.

پێنجەم: لیژنە دانیشتنەکانی خۆی دەکات بەپێی پێویستی کارەکە.

بەشی چوارەم

ڕێکارەکان

مادەدەی هەشتەم:

یەکەم: ڕێکارەکانی ئامادەکردن و گونجاندنی خێزانی جێگرەوە:

أ. پێشکەشکردنی داوا لەلایەن خێزان.

ب. ڕوونکردنەوەی ڕێنمایی تایبەت بە خێزانی جێگرەوە بۆ پێشکەشکاری داوا.

ج. پێشکەشکردنی بەڵگەنامەکانی پێویست بۆ هۆبەی چاودێری جێگرەوە.

د. کۆکردنەوەی زانیاری لەسەر خێزان.

هـ. ڕاهێنان و شیاندنی خێزان پاش وردبینیکردن و ئەنجامدانی چاوپێکەوتن و هەڵسەنگاندن.

و. بەرزکردنەوەی داواکاری و بەڵگەنامەکان بۆ لیژنەی چاودێری جێگرەوە بۆ چاوپێداخشاندنەوە و بڕیاری کۆتایی لەسەر مامەڵەکە.

ز. لە کاتی پێدانی ڕەزامەندی لەسەر داواکاریەکە، ڕێککەوتن واژوو دەکرێت لە نێوان خێزان و بەڕێوەبەرایەتی.

دووەم: پاش واژووکردنی رێککەوتن لە نێوان خێزان و بەڕێوەبەرایەتی. هەڵبژاردن و ڕادەستکردنی منداڵ ئەنجام دەدرێت بۆ خێزانی جێگرەوە بە گوێرەی نموونەی گرێبەستی ئامادەکراو بۆ ئەو مەبەستە کە هاوپێچکراوە لەگەڵ ئەم پەیڕەوە، و دواتر هۆبەی چاودێری جێگرەوە هەڵدەستێت بە ئەرکەکانی بە گوێرەی مادەی (شەشەم)ی ئەم پەیڕەوە.

ماددەی نۆیەم:

پێویستە لەسەر هۆبەی چاودێری جێگرەوە خولی ڕاهێنان بکاتەوە بۆ خێزانی جێگرەوە بە مەبەستی شیاندن و پێدانی زانیاری تایبەت بە چۆنیەتی پەروەردەکردنی منداڵی ڕاسپێردراو لە ڕووی پەروەدەیی و کۆمەڵایەتی و تەندروستی و گشت بوارەکانی ژیان، و هەروەها پەیوەندیی بەردەوام لەگەڵ خێزانەکان بۆ پێدانی ئامۆژگاری و یارمەتی هونەری و چارەسەرکردنی کێشەکانیان و کەمکردنەوەی ئاستەنگەکان کە دووچاریان دەبێت لە کاتی سەردانی مەیدانیدا.

ماددەی دەیەم:

یەکەم: بەڕێوەبەرایەتی گشتی پابەندە بە خەرجکردنی بڕی پارەی مانگانە (٢٠٠٠٠٠) دوو سەد هەزار دینار بۆ خێزانی جێگرەوە بۆ چاودێری منداڵ کە تەمەنی لە خوار شەش ساڵانە، و بڕی (٣٠٠٠٠٠) سێ سەد هەزار دینار بۆ ئەوانەی کە تەمەنیان زیاترە بە درێژایی ماوەی چاودێریکردن.
دووەم: ڕێژەی (١٠ %) لە سەدا دە لەو بڕە پارانەی کە لە بڕگەی (یەکەم)ی ئەم ماددەیەدا هاتووە لە حیسابی منداڵ لە یەکێك لە بانکەکانی میری دادەنرێت.

ماددەی یازدەهەم:

یەکەم: پێویستە لەسەر خێزانی جێگرەوە ڕەزامەندیی بەڕێوەبەرایەتی وەربگرێت لە کاتی ڕوودانی هەر گۆڕانکارییەك لە باروودۆخی منداڵی ڕاسپاردراو، وەك: ئەنجامدانی نەشتەرگەری بۆ منداڵەکە یان گۆڕینی قوتابخانەکەی یان هاوسەرگیری یان هەر باروودۆخێك کە پەیوەندیی بە خێزانی جێگرەوە هەبێت وەکو گواستنەوەی شوێنی نیشتەجێبوون یان سەفەرکردن بۆ دەرەوەی هەرێم.
دووەم: خێزانی جێگرەوە بە بێ ڕەزامەندیی بەڕێوەبەرایەتی مافی ئەوەی نییە منداڵەکە ڕادەستی خێزانی ڕاستەقینەی خۆی بکاتەوە یاخود بیدات بە خێزانێکی دیکە.
سێیەم: خێزانی جێگرەوە بۆی نییە منداڵەکە بخاتە دایەنگە لە ماوەی یەکەم ساڵی وەرگرتنیدا.
چوارەم: پێویستە خێزانی جێگرەوە ئاگاداری بەڕێوەبەرایەتی یان نزیکترین بنکەی پۆلیس بکات لە حاڵەتەکانی: هەڵاتن یان ونبوون یان مردنی منداڵەکە، یان هەر حاڵەتێکی تری هاوشێوەی پێویست.

ماددەی دوازدەهەم:

بەڕێوەبەرایەتی مافی هەیە کۆتایی بە ڕێککەوتنی ڕاسپاردن بهێنێت کە واژووکراوە لەگەڵ خێزانی جێگرەوە پێش تەواوبوونی ماوەکەی لەو بارودۆخانەی خوارەوە:

یەکەم: پێشێلکردنی مەرج و ڕێکارەکانی تایبەت بە چاودێری جێگرەوە لەلایەن خێزانی جێگرەوە، هەروەها پابەندنەبوونی بە بەڵێنەکانی کە لە گرێبەستی ڕاسپاردندا هاتووە پاش ئاگادارکردنەوەیان و هۆشدارکردنەوەیان بۆ یەکجار ئەوەش بە ڕاسپاردەی هۆبەی چاودێری جێگرەوە ئەنجام دەدرێت.

دووەم: پێشکەشکردنی داوا لەلایەن خێزانی جێگرەوە و بە نارەزوومەندبوونیان بە کۆتایهێنانی گرێبەستی ڕاسپاردن بە هەر هۆیەك بێت.

سێیەم: پێشکەشکردنی داوایەك لەلایەن خێزانی ڕاستەقینە بۆ لە خۆگرتنەوەی منداڵەکەیان ئەوەش بە ڕاسپاردەی هۆبەی چاودێری جێگرەوە پاش نەمانی ئەو هۆکارانەی کە بوونەتە هۆی دانانی منداڵ لە خانەی میری بە جۆرێك کە بەرژەوەندیی باڵای منداڵ پیادە بکات.

بەشی پێنجەم

حوکمە کۆتاییەکان

ماددەی سێزدەهەم:

وەزارەت بەردەوام دەبێت لە چاودێریکردنی منداڵ و تازەپێگەشتووان کە دووچاری هەڵوەشاندنەوەی خێزانیی بوونەتەوە و بان باوک یان دایک یان هەردووکیان لەدەست داوە، و دابینکردنی بارودۆخی تەندروست بۆیان وەک قەرەبوویەک بۆیان بەرامبەر بە ئەو هەست و سۆزە خێزانییەی لەدەستیان داوە. بۆ ئەم مەبەستەش، وەزارەت بەردەوام دەبێت لە بەڕێوەبردنی خانەی میری لە سەرانسەری هەرێم و دابینکردنی گشت پێداویستییەکانیان و ژمارەی تەواوی فەرمانبەران و کارمەندان بە گوێرەی ئەحکامی دەروازەی (سێیەم) لە یاسای چاودێری کۆمەڵایەتی ژمارە (١٢٦)ی ساڵی ١٩٨٠ی هەموارکراو.

ماددەی چواردەم:

یەکەم: کار بە هیچ تەشریعێکی لاوەکی ناکرێت کە ناکۆک بێت لەگەڵ ئەحکامەکانی ئەم بەڕەوە.

هەرێمی کوردستان/ عێراق

ئەنجومەنی وەزیران

إقليم كوردستان/ العراق

مجلس الوزراء

دووەم: وەزیری کار و کاروباری کۆمەڵایەتی بۆی هەیە ڕێکاری پێویست بۆ ئاسانکاری جێبەجێکردنی ئەحکامەکانی ئەم بەیرەوە دەربکات.

سێیەم: ئەو بەیرەوە جێبەجێ دەکرێت لە ڕێکەوتی بڵاوکردنەوەی لە ڕۆژنامەی فەرمی (وەقایعی کوردستان).

مەسرور بارزانی

سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران

الملحق رقم (١)

اتفاق الرعاية البديلة

اتفاق بين مديرية الرعاية الاجتماعية والمرشح للأسرة البديلة:
استناداً إلى أحكام قانون الرعاية الاجتماعية رقم (١٢٦) لسنة ١٩٨٠ المعدل، ونظام إلحاق الطفل بالأسرة البديلة في إقليم كوردستان-العراق رقم (٥) لسنة ٢٠٢٠، تم الاتفاق على ما يأتي:

الطرف الأول: مديرية الرعاية الاجتماعية.........................

الطرف الثاني: المرشح للأسرة البديلة.........................

بعد اتمام الإجراءات الخاصة بهيئة الأسرة البديلة وتقديم المستمسكات الضرورية واجتياز الدورة الخاصة من قبل الطرف الثاني تمت الموافقة على ترشيح هذه الأسرة لتصبح أسرة بديلة.

وبموجب هذا الاتفاق فإنه:

١. يتوجب الإلتزام التام بأحكام قانون الرعاية الاجتماعية رقم (١٢٦) لسنة ١٩٨٠ المعدل، ونظام إلحاق الطفل بالأسرة البديلة في إقليم كوردستان-العراق رقم (٥) لسنة ٢٠٢٠ والتعليمات الصادرة بموجبه.
٢. يلتزم الطرف الأول بإيداع طفل لدى الطرف الثاني عند توفر الطفل الملائم.
٣. يلتزم الطرف الثاني بإخبار الطرف الأول عند حدوث أية تغيرات اقتصادية أو اجتماعية أو نفسية أو فقدها لأي من الشروط الضرورية لكي تعد أسرة بديلة أو بزوال رغبتها بتسلم الطفل ورعايته.
٤. يلتزم الطرف الثاني بالمشاركة في الدورات التي يقيمها الطرف الأول لمواءمة الطفل مع الأسرة.

الطرف الثاني	الطرف الأول
....	مديرية الرعاية الاجتماعية

هەرێمی كوردستان/ عێراق
ئەنجومەنی وەزیران

إقليم كوردستان/ العراق
مجلس الوزراء

الملحق رقم (٢)

عقد إيداع طفل لدى أسرة بديلة

استناداً إلى أحكام قانون الرعاية الاجتماعية رقم (١٢٦) لسنة ١٩٨٠ المعدل، ونظام إلحاق الطفل بالأسرة البديلة في إقليم كوردستان-العراق رقم (٥) لسنة ٢٠٢٠، تم الإتفاق على ما يأتي:

الطرف الأول: مديرية الرعاية الاجتماعية ....

الطرف الثاني: أسرة السيد .... وزوجته ....

رقم الأسرة البديلة لدى شعبة الرعاية البديلة (   )

اتفق الطرفان على النقاط الواردة أدناه لإيداع الطفل وإعالته بالكود (   ) التولد (   ) الجنس (   ) لدى الأسرة البديلة أعلاه.

أولاً: يوافق الطرف الأول على إيداع الطفل المذكور لدى الطرف الثاني بعد تصديق لجنة الرعاية البديلة لغرض رعايته وإعالته وفق نظام إلحاق الطفل بالأسرة البديلة في إقليم كوردستان-العراق رقم (٥) لسنة ٢٠٢٠.

ثانياً: يلتزم الطرف الثاني بإعالة و رعاية الطفل المودع لديه والاهتمام الكامل به (حسب قدرته) من حيث الحماية ورعاية النواحي الاجتماعية والصحية والنفسية له والابتعاد عن تعريضه لكافة أشكال العنف واستخدام الإعانة الموفرة لهم من قبل الطرف الأول لمصلحة الطفل.

ثالثاً: يقوم الطرف الثاني وبالتنسيق مع الطرف الأول بتنفيذ (خطة الإعالة) للطفل ومتابعتها من حيث الزيارات الميدانية للأسر البديلة والأطفال، والإشراف ومعالجة المشاكل والمتابعة المستمرة من قبل الباحثين الاجتماعيين للطفل المودع

رابعاً: يلتزم الطرف الثاني بإبلاغ الطرف الأول عن حدوث أية تغيرات (اجتماعية أو اقتصادية أو نفسية، ... الخ).

خامساً: يلتزم الطرف الثاني بالسماح للأسرة البايلوجية بالتواصل مع طفلها بموافقة الطرف الأول بما يحقق المصلحة الفضلى للطفل.

سادساً: انقضاء العقد: ينقضي العقد في الحالات الآتية:

١. قيام الطرف الأول بفسخ العقد عند إخلال الطرف الثاني بأحد بنود هذا العقد وذلك بعد إخطاره لمرة واحدة.

٢. في حالة فقدان أحد الشروط الواجب توافرها في الطرف الثاني.

٣. في حالة تقديم الأسرة البايلوجية طلباً لإعادة احتضان طفلها، بعد القيام بالإجراءات المطلوبة وموافقة الطرف الأول.

٤. في حالة تقديم الطرف الثاني طلباً لإنهاء العقد لأي سبب كان بعد موافقة الطرف الأول.

سابعاً: يجوز تمديد مدة العقد بعد انتهائه لمدة أخرى بطلب من الطرف الثاني وبموافقة الطرف الأول.

ثامناً: مدة إيداع الطفل المذكور لدى الأسرة البديلة (   ) تبدأ بتأريخ (   ) وتنتهي بتأريخ (   ).

تاسعاً: تتوجب مراعاة المصلحة الفضلى للطفل في جميع الإجراءات المنصوص عليها في هذا العقد.

عاشراً: تم توقيع هذا العقد من قبل الطرفين بتأريخ (   ).

الطرف الثاني	الطرف الأول
الأسرة البديلة	مديرية الرعاية الاجتماعية